

posudek diplomové práce Nadi Čichovské

Nad'a Čichovská absolvovala studium v malířském ateliéru a svůj diplomový projekt naplánovala jako sérii dvojrozměrných obrazů na téma živá voda. Hlavní roli tady měl sehrát déšť, respektive voda ve své živelné, akční podobě. Nad'a měla v úmyslu propojit svůj malířský temperament s živelnou nestabilitou vodního živlu v podobě deště, v jeho různých energetických podobách. Dostala se tak na pozici konceptuálního, konkrétně environmentálního umění. Z hlediska malířského typu je Nad'a Čichovská typický senzibil se sklonem k formálním dovednostem. To jsou dobré předpoklady v případě, že se spoléháme na sebe sama, ale v období klimatické nestability se může stát, že nezaprší.

Jak se události reálně odehrály. Nad'a vytvořila něco jako podmalbu, pak nanasla barevnou vrstvu, která nebyla fixovaná pojidlem a obraz vystavila dešti. Pokud zapršelo, sehrál déšť roli spontánního spoluautora a dotvořil výslednou podobu plátna. Letošní suché jaro příliš nepřálo efektnímu uplatnění vodního živlu, ale větší úskalí se ukázalo v nastavení poměru mezi podmalbou, nástrahou a živlem. Když podmalba prostupuje ostatními vrstvami příliš agresivně a viditelně, ukazuje se, že živá voda má problémy. Pigment a déšť sami osobě dokážou neobvyklé věci. Známe to z kdejakého hliníku nebo pískovny. K tomu nepotřebují plátno jako podklad. Narážím na fakt, že v průběhu konzultací mi u několika obrazů vadila trochu přehnaná starostlivost autorky o osobní estetiku v rámci podmalby. Na druhou stranu jsem si všiml, že Nad'a Čichovská disponuje výjimečnou citlivostí k obsahu i formálním otázkám svého projektu. Událost, proces a náhoda se postupně stávaly samozřejmou součástí práce a bylo zajímavé sledovat, jak se Nad'a uvolňovala vstříc jakémukoli výsledku. Umím si představit postup, kdy se vynechá podmalba a rozehrají se pouze přírodní síly. Nad'a Čichovská ve své diplomové práci prozkoumává primárně přesahy malby, ale médium malby nemá v úmyslu opustit. To, že možnosti malby zkoumá z periferních oblastí ji může jako malířce jen prospět.

Abych na závěr ilustroval hluboký vztah Nad'i Čichovské ke krajině, která je leitmotivem její diplomové práce, odcituji fragment z jejího textu. Tento text mi poslala jako návod ke čtení.

VNOŘILA JSEM SE V ŠIRÝ KRAJ
DECH SVĚTA SE MÝM DECHEM STAL

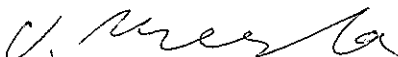
Ponořená v krajině, cítila jsem, jak se neustále rodí a zaniká, pulzuje, proudí a vlní se – jako hluboký oceán Světla. Jako moře vod. Jako živá voda.

Uprostřed kopců, co teprv začaly do výše se pnout a hned zas se jim do údolí padat chtělo, motiv jsem našla. Prostý a jednoduchý. Však námět – ten sebe sama zhmotnil téměř, když kapky deště smáčely má plátna... voda zobrazila vodu. Bez narážek, bez odkazů, jak nejprostěji možno.

Pro srovnání a myslím, že to je srovnání překvapivě sugestivní, uvádím jiný fragment textu, který pochází z díla zapomenutého podkrkonošského básníka Jana Opolského, který před sto lety neztratil svou cestu k dnešku.

Tytéž háje, které voněly a vyzváněly v sluch mého raného mládí, namáhal jsem se vždycky foneticky zachytit a uvěznit do skladnosti svých slov, snažil jsem se vždy co nejvýmluvněji odstínit hlas našich zvonů, jež se jaksí významně odlišují ode všech zvonů světa, sevzdušnit nebo zahrotit svůj mluvený výraz do té míry, abych mohl převést fíčení a let našeho pohorského větru, nebo pleštění vodního přítoku do starodávné floriánské kašny. Velmi jsem se přičiňoval o to, neztratit v žádném případě kontinuitu s minulostí, neboť ani mrtvé lidi ani mrtvé éry není možno z vlastního uměleckého růstu a tvůrčích procesů vyloučit.

Diplomovou práci Nadě Čichovské hodnotím velmi pozitivně, zejména pro intenzitu ponoření se do „neznámých“ oblastí malířských možností.
Doporučuji hodnocení stupněm A

Akad. mal. Vladimír Merta